

Valtuustoaloite Sipoon kunnan hevostalliohjeen täsmäntämisestä ja tarkentamisesta

8.4.2024

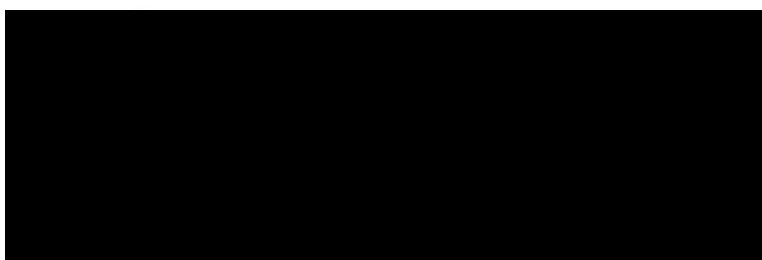
Vaadimme, että hevostalliohjeistus kunnan sivulla saatetaan ajantasalle ja sitä täsmennetään sekä yhteystiedot ja riittävät linkit lisätietolähteisiin tarkistetaan. Alla esitämme useista hyvistä ja asiantuntevista lähteistä koottuna selkeät ja täsmälliset ohjeet hevostalleille, jota voitaisiin käyttää pohjana.

Selkeä hevostalliohjeistus säästää virkamiesten aikaa ja kunnan resursseja, kun säästytään vastaamasta samoihin kysymyksiin kerta toisensa perään. Tämä selkeyttäisi myös kunnan linjaan tallien pitomääräysten suhteen. Toistaiseksi tallinpitäjillä ei ole ollut tarpeellista tietoa kunnan linjauksista.

Hevosala on tärkeä Sipoon elinvoiman, vetovoiman ja maineen kannalta; Sipoossahan on melkein eniten hevosia asukkaita kohden Suomen kunnista. Hevosten pitoon liittyvä luontainen lauduntaminen edistää luonnon monimuotoisuutta ja asukkaiden viihtyisyyttä.

Allekirjoittajat:

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

A small, handwritten blue mark or signature at the bottom right of the page.

Ehdotus Sipoon kunnan hevostalliohjeeksi 1.6.2024 alkaen

Rakennuslupa ja toimenpidelupa

Rakennuslupa tarvitaan hevostallin ja siihen liittyvien rakennelmien rakentamiseen. Rakennuslupa tarvitaan myös silloin, kun muutetaan rakennuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta toiseksi. Tällainen muutos on esimerkiksi autotallin tai sikalan muuttaminen hevostalliksi. Jos rakennuksessa on aikaisemminkin asunut hevosia, sen uudelleen käyttöön ottamiseen ei tarvitse lupaa, vaikka sen ottaisi käyttöön 20 vuoden tauon jälkeen. Jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseen voi riittää toimenpidelupa. Lisätietoa Sipoon kunnan rakennusvalvonnasta, yhteyshenkilöt lopussa.

Ammattimaisesta tai harrastaen tehtävästä hevosten pidosta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus aluehallintoviraston läänineläinlääkärille, kun täysikasvuisia eläimiä on vähintään kuusi.

Ammattimaisen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvan hevoseläinten pidon määritelmä, samoin kuin eläinten lukumääräraajat, ovat 1.1.2024 voimaan tulevassa eläinten hyvinvointilaissa jonkin verran erilaiset kuin nykyisessä eläinsuojelulaissa ja -asetuksessa. Tämä saattaa tuoda uusia toimijoita ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Toiminta, joka luokitellaan 1.1.2024 lähtien ammattimaiseksi tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaksi hevoseläinten pidoksi, mutta josta ei ole aiemmin tehty ilmoitusta, tulee ilmoittaa aluehallintovirastolle 1.3.2024 mennessä. Tiedot voi ilmoittaa myös päivittämällä hevosten pitoa koskevat tietonsa eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin sähköisen asiointin kautta osoitteessa epr.ruokavirasto.fi.

Ammattimaisen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvan hevosten pidon ilmoittamisesta ja toimintaan liittyvistä lisävaatimuksista ohjeistetaan tarkemmin Ruokaviraston ohjeessa [Ilmoituksenvarainen eläinten pito ja muu toiminta](#), joka löytyy myös Ruokaviraston verkkosivulta [Ilmoituksenvarainen eläintenpito](#).

Ilmoitusvelvollisuus ja ympäristölupa

Tallin toiminnasta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 120 päivää ennen toiminnan aloittamista, jos talli on tarkoitettu vähintään 60 hevoselle tai ponille.

Pelkkää ilmoitusmenettelyä ei sovelleta pohjavesialueilla.

Jos talli sijaitsee pohjavesialueella, tulee perustajan hakea Sipoon kunnalta ympäristölupaa, vaikka hevosia olisi vähemmän kuin 60.

Tallin sijoituspaikka ja koko suhteessa naapureihin

Enintään viiden hevosen tai ponin harrastustallin rakennuspaikan tulisi olla vähintään hehtaarin kokoinen, mielellään 2 ha, ellei kaavassa tai rakennusjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Yli viiden hevosen tallin rakennuspaikan tulee olla mahdollisine lisälohkoineen aina vähintään 2ha.

Uuden rakennettavan hevostallin etäisyys naapurin asuinrakennuksesta tulisi olla ainakin 100 metriä. Uusissa tallihankkeissa etäisyydet arvioidaan tapauskohtaisesti rakennusluvassa yhteydessä tai kaavoituksessa. Kun olemassa jo olevan hevosten tai muiden kotieläinten pitoon tarkoitettun tai aiemminkaan käytetyn rakennuksen, ulkotarhan tai laitumen viereen rakennetaan uusi asuinrakennus, Rakennettaessa uudisrakennusta olemassa jo olevan hevostilan viereen on uudisrakentajan vastuulla sijoittaa rakennuksensa riittävän kauas hevostilan jo olemassa olevista rakennuksista ja rakennelmista.

Jos näin kuitenkin käy, ei uuden rakennuksen haltija tai omistaja voi myöhemmin vaatia hevostallia siirrettäväksi kauemmaksi omasta rakennuksestaan.

Uuden eläinten ulkotarhan ja ratsastuskentän sijoittamisessa tulee noudattaa seuraavia suojaetäisyyksiä: Vesistö 100m, juomavesikäytössä oleva rengaskaivo, lähde 40 m.

Jos naapurikiinteistön rajan tuntumassa on asutusta, päiväkotia, koulu, puisto tai vastaava tai jos naapurikiinteistö on asema- tai yleiskaavassa osoitettu tällaiseen tarkoitukseen, tulee noudattaa seuraavia suojaetäisyyksiä:

ratsastuskenttä 50 m, Laidun 0-5 m ulkotarha, josta siivotaan viikoittain tai useammin jätökset 0-5 m, ulkotarha josta siivotaan jätökset harvemmin kuin kuukausittain 20 m, ulkotarhan etäisyys toisen kiinteistön juomavesikäytöstä olevasta rengaskaivosta tai lähteestä tulee olla vähintään 40m.

Laiduntaminen on kielletty 100 metriä lähempänä yleistä uimarantaa.

Tallin harmaavedet

Haja-asutusalueiden jätevesiasetus koskee myös hevostalleja ja niiltä tulevat jätevedet myös hevosten pesuvedet tulee käsitellä vuoden 2013 loppuun mennessä asetuksen mukaisesti.

<https://www.vesi.fi/vesitieto/haja-asutuksen-jatevesimaaraykset-keita-ne-koskevat/>

Hevostalouden ajoneuvojen, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden sekä hevosten pesu on kielletty tiealueella, parkkipaikoilla ja sekä sellaisilla ranta-alueilla, joilta pesuvedet johtuvat suoraan vesistöön. Niiden satunnainen pesu kiinteistöillä on kuitenkin sallittu muilla, kuin liuotinpesuaineilla, mikäli kaikki pesuvedet voidaan johtaa joko kunnan viemäriverkostoon tai imeyttää maaperään omalla kiinteistöllä. Hevostalouden ajoneuvojen, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden säännöllisessä ja laajamittaisessa pesutoiminnassa pesuvedet on johdettava hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta jätevesiviemäriverkostoon. Viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla pesuvedet on esikäsiteltävä vastaavasti ja johdettava hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Tämä ei kuitenkaan koske hevoseläinten pesua vedellä, ja miedoilla puuaineilla, hevosia ei koskaan pestä liuotinpesuaineilla.

Hyvin pieniä määriä harmaavesiä, kuten satulasaippuavedet tai hevosen likaantunut vajaa juomavesi tai makuliemiseos on mahdollista imeyttää lantalamassaan, tai maaperään.

Jos tallilla on vesijohto-WC ja esimerkiksi umpisäiliö tai puhdistamoalue, koskevat niiden jätehuoltoa samat määräykset kuin omakotitalokiinteistöjenkin WC-tiloja. Lisätietoa kunnan rakennusvalvonnasta.

Lantalat ja lannan varastointi

Nitraattiasetuksen mukaan lannan varastointitilaa ei saa sijoittaa:

- pohjavesialueelle (ellei maaperäselvityksen perusteella osoiteta, että sijoittaminen ei aiheuta pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa)
- tulvanalaiselle alueelle
- alle 50 m etäisyydelle vesistöä, juomavesikäytössä olevasta rengaskaivosta tai -lähteestä
- Varastoi lanta vesitiiviissä (betoni K30-2, asfalttibetoni, valuasfaltti) lantalassa, joka on mitoitettu 12 kuukauden aikana kertyvälle lantamäärälle. Minimimitoitus on 17 m³ hevosta, 12 m³ ponia ja 8 m³ pienponia kohden. Laske lantalalan hyötytilavuus kertomalla pohjapinta-ala seinämäkorkeudella, johon on lisätty enintään yksi metri. Jos rakennat uutta lantala, tulee sen olla katettu tai sadevesien pääsy lantalaan tulee estää tiiviillä peitteellä.

- Ennen 1.4.2015 rakennettuihin ja käyttöönotettuihin lantaloihin sovelletaan vähimmäistilavuusvaatimuksia 12 m³ /hevonen ja 8 m³ /poni. Pihattojen vesitiivis kestokuivikepohja voidaan ottaa huomioon lannan varastotilana. Huomioi lantavaraston mitoituksessa kuivikepohjasta poistettava sekä ulkotarhoista ja ratsastuskentiltä kerättävä lanta, jos sitä ei voida levittää suoraan peltoon.

Jos tallilla kertyy enintään 25 m³ kuivalantaa vuodessa tai sitä varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³, voidaan se varastoida lantaa tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai katetaan peitteellä.

Lantavaraston edessä on oltava koneiden painon kestävä kovapohjainen (esim. sepeli, sora) alusta, joka pidetään puhtaana lannasta. Kata uudet kuivalannan varastointitilat tai peitä lanta siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään. Katetun lantalan betonireunojen korkeuden on oltava vähintään 1,5 m ja ajoluiskan 0,2 m.

Lannan luovutus

Lantalan vähimmäistilavuusvaatimuksesta voidaan poiketa, mikäli lannan luovuttamisesta kolmannelle osapuolelle tai toimijalle on olemassa voimassaoleva kirjallinen sopimus. Luovutusta odottava lanta voidaan varastoida joko asianmukaisessa lantalassa tai tiiviillä sadesuojatulla vaihtolavalla. Vastuu lannasta ja sen asianmukaisesta hyödyntämisestä siirtyy kolmannelle osapuolelle sen luovutushetkellä.

Sipoossa on mahdollista luovuttaa lantaa maanviljelijöille, puutarhayrityksille, maa-ainesyriyksille, yksityisille henkilöille esimerkiksi hyödynnettäväksi puutarhoihin tai peltoihin, sekä lannan vastaanottoon erikoistuneille toimijoille, jotka myyvät lannan myöhemmin kuluttajille puutarhamultana;

Metsäpirtti Kulloossa ottaa vastaan hevosenlantaa luovutus sopimuksilla;
<https://metsapirtinmulta.fi/yhteystiedot/>

Tuusulassa sijaitseva HorsEco ottaa vastaan lantaa luovutus sopimuksilla;
<https://horseco.fi/tuotteet/lannan-nouto-ja-vastaanotto/>

Lanta on mahdollista varastoida myös aumaan. Sen aumavarastointia koskevat lukuisat säädökset;

Hevosenlantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voi varastoida Vna:ssa 1261/2015 annettujen säädösten mukaan sijoitetussa ja toteutetussa aumassa

a. **lantaa tuottavalla hevestilalla poikkeustapauksessa** (mm. työtekninen tai hygieeninen syy). Tallinpitäjän on tehtävä ilmoitus lannan aumavarastoinnista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vrk ennen auman rakentamista.

b. **lantaa vastaanottavalla tilalla työteknisestä tai hygieenisestä syystä**. Lantaa vastaanottavan tilan on tehtävä ilmoitus lannan aumavarastoinnista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vrk ennen auman rakentamista.

Lannan sekä jälkikypsyttävän kompostin aumavarastoinnista annetut säädökset (1261/2015, 6 §):

- Aumassa varastoitavan kuivalannan tai kompostin kuiva-ainepitoisuuden tulee olla vähintään 30 %.
- Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa (varastointi aumassa on aina kiellettyä pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella).
- Auma on sijoitettava kantavalle peltoalueelle ja kaltevalla pellolla lähelle pellon yläreunaa.

- Aumaa ei saa sijoittaa alle 100 metrin etäisyydelle vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta eikä alle viiden metrin etäisyydelle ojasta.
- Auman pohjalle on levitettävä vähintään 20 cm:n nestettä sitova kerros ja auma on peitettävä tiiviillä peitteellä (kompostin jälkikypsytyksauman peitteen ei tarvitse olla tiivis).
- Lisäksi aumantekopaikalta on poistettava lumi ja alusta on muotoiltava siten, että nesteiden pääsy ympäristöön estyy.
- Yhteen aumaan on sijoitettava vähintään yhden hehtaarin alalle tai enintään koko lohkolle ja siihen rajautuville lohkoille levitettävä määrä lantaa. Aumaan varastoitu hevosenlanta on levitettävä viimeistään vuoden kuluttua auman perustamisesta.
- Paikalle, jolla auma on sijainnut, saa sijoittaa uuden auman kahden väli vuoden jälkeen.

Lisätiedot:

- Ympäristöministeriö: Yleisiä kysymyksiä nitraattiasetukseen liittyen (päivitetty 30.6.2017)
- [Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 1261/2015](#)
- [Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014](#)
- vesi.fi-sivuston aineistopankki: [Aumausilmoituslomake](#)

Lantaa voi hyödyntää levittämällä sitä lannoitteeksi pelloille;

Sen käyttöä lannoitteena säätelevät ns. ”**nitraattiasetus**” muutoksineen (Vna 1250/2014 ja sen muutokset: Vna 435/2015 ja Vna 1261/2015) sekä alkuvuonna 2023 julkaistu ”**fosforiasetus**” (Vna 64/2023). Seuraavaan on koottu säädösten keskeistä sisältöä:

- Lannoitteet on levitettävä pelloille siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoituksessa on otettava huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji.
- Hevosenlannan levittäminen pelloille on kiellettyä marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Lannan levittämisen kieltoajasta voidaan kuitenkin poiketa marraskuun loppuun asti tilanteissa, joissa lantaa ei ole voitu hyödyntää lannoitteena pelloilla kasvukauden aikana poikkeuksellisen sääolosuhteen vuoksi. Poikkeuksellisen sääolosuhteenä pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt lannan syyslevityksen viimeistään lokakuussa. Lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä. Ilmoituksen tekee toiminnanharjoittaja, jonka eläintilalla lantaa kertyy. (vesi.fi-sivuston aineistopankki: [Ilmoituslomake lannan levittämisestä poikkeustilanteissa](#)).
- Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan.
- Hevosenlantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan lannan levitysaikana säilyttää pelloilla enintään neljä viikkoa levitystä odottamassa.
- Pellon pintaan levitetty hevosenlanta on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta lannan levitystä kasvustoon hajalevityksenä. Lannan levitys

kasvipeitteisen pellon pintaan on mahdollista 15.9. asti.

- Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Edellä mainitut lannoitus- ja pintalevityskiellot eivät kuitenkaan estä kotieläinten laiduntamista kyseisillä alueilla.
- Kalteville peltolohkon osille (kaltevuus vähintään 15 %) levitettävä hevosenlanta on muokattava maahan kahdentoista tunnin sisällä levityksestä.
- Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Typpilannoitemäärät: Tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170 kg/ha. Liukoisen typen vuotuiset enimmäismäärät (kg/ha) eri kasveille esitetään Vna 1250/2014 11 §:ssä.

Fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käyttö: Maa- ja puutarhataloudessa on käytettävä samaa laskentaperustetta lannan fosforin huomioon ottamisessa kaikilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla aloilla, jotka ovat maankäyttömuodoltaan peltoa (Vna 64/2023, 3 §).

Maa- ja puutarhataloudessa käytettyihin ravinnemääriin on laskettava mukaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään enemmän kuin yksi kilogramma hehtaarille vuodessa. Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella. Fosforilannoituksen sallitut enimmäismäärät ovat "fosforiasetuksen" liitteessä 1. (Vna 64/2023, 4 §)

Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen: Tilan, jolla syntyy tai/joka käyttää lantaa lannoitteena pellolle enemmän kuin 25 m³ vuodessa, on teetättävä viiden vuoden välein lanta-analyysi, jossa määritetään lannan sisältämä liukoinen tyyppi, kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori. Lannoitus suunnitellaan joko lanta-analyysin tai Vna 1250/2014 liitteessä 2 esitettyjen taulukkoarvojen perusteella. Lanta-analyysin tiedot ja orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteet on säilytettävä ja esitettävä pyydetessä valvontaviranomaiselle.

Lannoitukseen liittyvästä kirjanpitovelvollisuudesta kerrotaan typen osalta nitraattiasetuksen kohdassa 13 § ja fosforin osalta fosforiasetuksen kohdassa 9 §.

Lisätiedot:

- kuntien maaseutu- ja ympäristönsuojelusihteerit
- vesi.fi-sivusto: [Ilmoituslomake lannan levittämisestä poikkeustilanteissa](#)
- Finlex-internetpalvelu: [ajantasainen "nitraattiasetus"](#) eli Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 muutoksineen
- Finlex-internetpalvelu: [Valtioneuvoston asetus fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä 64/2023](#)
- Ympäristöministeriö: Yleisiä kysymyksiä nitraattiasetukseen liittyen

Tallien jätehuolto

Jätteiden lajittelu ja keräys. Talleilla suositellaan olevan aina vähintään polttokelpoisen jätteen keräysastia, joka voi olla yhteinen asuinkiinteistön kanssa.

Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata maahan poislukien puujäte, jonka voi hyödyntää asianmukaisessa tarkoitukseen varatussa paikassa, kuten esimerkiksi saunassa.

Tallissa syntyvät hyötyjätteet voidaan viedä (esim. paperi, pahvi, metalli ja muovi) ekopisteisiin. Lääkejätteet voidaan toimittaa apteekkiin. Kyllästetty puujäte, risut, maalattu tai maalaamaton puu, vaaralliset jätteet (mm. loisteputket, akut, jäteöljyt, sähkö- ja elektroniikkaromu), maalit, metallijäte sekä palava tai palamaton muu jäte, sekä haravointijäte voidaan toimittaa;

<https://rosknroll.fi/jateasema/sipoon-jateasema/>

Hevosen lopetus; Hevonen voidaan lopettaa teurastamalla ihmisravinnoksi, asiansa osaavan metsästäjän toimesta kotitallilla ampumalla, tai eläinlääkäriin lopettamana lääkkeellisesti. Metsästäjän lopettamana eläimen ruho on mahdollista hyödyntää esimerkiksi koirien ravinnoksi, tai haaskaksi. Haaskasta kannattaa sopia metsästysseuran kanssa. Lisäksi kotiteurastus on asiantuntevan toimijan toimesta sallittua koko Suomessa.

Linkki Hippoksen ohjeeseen; <https://www.hippos.fi/vastuullisuus/hevosen-hyvinvointi/hevosen-viimeinen-matka/kotiteurastus-ja-vaihtoehtoiset-ruhon-havittamistavat/>

Hevosen hautaaminen on sallittua koko Suomessa, ja sen voi haudata maaseutumaisella alueella. Hevosta ei tule haudata kaivojen tai vesistöjen lähelle. Lääkkeellisesti lopetettua hevosen ruhoa ei saa hyödyntää koirille, vaan se on joko haudattava, tai mieluiten peitettävä ja sille on viipymättä tilattava kuljetus erikoisjätteen käsittelyasemalle. Yhteystieto Honkajoen aemalle;

https://raatonetti.fi/site?node_id=24

Säädökset eläintenpidosta.

Eläintenpitoa säätelee monet säädökset ja lait. <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-hyvinvointi/elainsuojelu-pitopaikoissa/harrastus--ja-lemmikkielaimet/hevoset/hevosten-pitokoskevia-uusia-vaatimuksia/>

<https://mmm.fi/elainsuojelulaki>

Hevosen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas, turvallinen sekä mahdollisimman hyvin eläimen luontaiset tarpeet huomioon ottava. Hevostalleista ja pihatoista sekä niiltä edellytettävistä olosuhteista löytyy tietoa ylläolevista linkeistä.

Ulkotarhan ja laitumen sekä eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava hevoselle turvallisia.

Tarhan ja laitumen on oltava riittävän tilava ottaen huomioon eläimen rotu, koko, ikä, sukupuoli sekä eläinten lukumäärä ja aktiivisuus. Maaston, kasvillisuuden sekä maapohjan on oltava hevoselle sopivia. Ulkotarhan ja laitumen aita ei saa olla piikkilankaa. Lauman sosiaalisessa arvoasteikossa alempana olevalla hevosella on oltava tarhassa ja laitumella mahdollisuus väistää arvoasteikossa ylempänä olevan hevosen mahdollisesti hyökkäävää käytöstä. Tarvittaessa ulkotarhassa on oltava hevoselle suoja epäsuotuisia sääolosuhteita vastaan, tai ne on oltava mahdollisuus ottaa esimerkiksi talliin suojaan pakkaselta ja lumelta, tai niiden on itse voitava päästä asianmukaiseen pihattorakennukseen suojaan halutessaan. Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava hevoselle turvallisia ja sopivasta materiaalista. Aitauksessa ei saa olla liian ahtaita tai teräviä kulmia ja aitojen on oltava helposti hevosen havaittavissa. Aidat ja niiden rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta hevoset eivät pääse vahingoittumaan tai karkaamaan. Aitojen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat korjattava viivytyksettä. Laitumella olisi suositeltavaa olla varjomahdollisuus esimerkiksi puuston tai rakennusten ansiosta ainakin osan vuorokaudesta. Laitumen yhteydessä on oltava paikka, kuten sairaskarsina, johon voidaan siirtää erilleen muista hevosista hoidettavaksi loukkaantunut tai sairastunut eläin. Ulkotarhoista lanta on kerättävä pois säännöllisin väliajoin. Laitumen aidassa tai muutoin näkyvällä paikalla olisi suositeltavaa olla yhteyshenkilön puhelinnumero ohikulkijoille, jos ohikulkija havaitsee hevosen olevan vaikeuksissa tai vaarassa esimerkiksi hyönteisloimeen sotkeutumalla, tai aidan yllättäen rikkoutuneen esimerkiksi Sipoossa yleisten peurojen tai hirvien toimesta. Lisäksi tämän päivän ihmiset eivät ole välttämättä nähneet laitumella makuuasennossa tyytyväisinä lepäileviä hevosia, jotka voivat vaikuttaa sairastuneilta tottumattoman silmin. Näin vältetään tarpeettomia yhteydenottoja esimerkiksi kunnaneläinlääkäreille, tai valvontaeläinlääkäreille.

Säädökset löytyvät ajan tasalle päivitettyinä osoitteesta www.finlex.fi. - Eläinsuojelulaki, 247/1996 ja

Eläinsuojeluasetus, 396/1996 - Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien pääsyn rajoittamisesta. 931/2000 (Nitraattiasetus) - Ympäristönsuojelulaki, 86/2000 ja Ympäristönsuojeluasetus 169/2000 Hevostallien ympäristönsuojeluohje 4.11.2003, Ympäristöministeriön moniste 121, (löytyy internetistä www.ymparisto.fi hakusanalla moniste 121 Hevostallien ympäristönsuojeluohje) Tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen, Maa- ja metsätalousministeriön Elintarvike – ja terveysosaston julkaisu 3/2004. Löytyy internetistä osoitteesta <http://wwwb.mmm.fi/el/julk/> Eläinten hyvinvointi -linkin alta. Julkaisun voi myös tilata ilmaiseksi maa- ja metsätalousministeriöstä, jukka.tirinen@mmm.fi, p. 09-1605 3383.

Paloturvallisuus

Hevostalleissa on paloturvallisuuden vuoksi oltava vähintään kaksi erillistä uloskäyntiä. Sisäinen kulkureitti lähimpiin uloskäynteihin ei saa olla pidempi kuin 30 m. Hevostallin sisätilan korkeuden tulee olla vähintään 2,5 m. Kulkukäytävien ja oviaukkojen on oltava riittävän avaria, jotta hevosia voidaan helposti liikutella. Oviaukkojen on oltava hevostalleilla vähintään 1,5 m leveitä. Sähköjohdot ja muut sähkölaitteet on sijoitettava hevosen ulottumattomiin tai suojattava hyvin. Sähkökeskuksen lähellä on oltava jauhesammutin. Vesipisteessä tai sen lähellä olevan vesiletkun suositellaan riittäväksi riskikohteisiin esimerkiksi rehuvarastoon asti. Jokaisella eläintenpitopaikalla olisi hyvä olla tietoa palosammutuskaluston ja ensiapusijainnista erityisesti tapauksissa, joissa talleilla käy ulkopuolisia.

Yhteystietoja

Sipoon kunnan ympäristönsuojelu : Ympäristötarkastaja Adam Vilpponen
0504796788

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen asiakaspalvelu ja tilannekeskus on avoinna vuorokauden ympäri.
020 1111 400

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos päivystävä palotarkastaja; 040 631 2916

Kunnaneläinlääkäri; 0505222769

Eläimiä hoidetaan vastaanotoilla ajanvarauksen perusteella pääsääntöisesti kello 8–16. Ajanvaraus vastaanotoille on arkisin kello 8–9. Kiireellisissä tapauksissa eläinlääkäriin tavoittaa arkisin kello 9–16 jättämällä viestin puhelinvastaajaan.

Varaa aika eläinlääkäriin vastaanotolle sähköisessä ajanvarausjärjestelmässä
<https://www.sipoo.fi/palvelu/elainlaakaripalvelut/>

tai soittamalla Sipoon eläinlääkäriin puhelinnumeroon arkisin kello 8–9. Kiireellisissä tapauksissa kello 9–16 jätä soittopyyntö vastaajaan. Muina aikoina ole yhteydessä eläinlääkäripäivystykseen, ellei asia voi odottaa seuraavaan arkipäivään.

Kunnaneläinlääkäri päivystysaikaan; 060018998

Valvontaeläinlääkäri; <https://porvoonymparistoterveydenhuolto.fi/elainlaakaripalvelut/elainsuojelu/>

Läänineläinlääkärit: Häkkinen Tanja 0295 016 464 yksikön päällikkö, Etelä-Suomen

aluehallintovirasto

Sipoon Rakennusvalvonta / Yhteystiedot
etunimi.sukunimi@sipoo.fi

Rakennus- ja ympäristövaliokunnassa käsiteltävien lupien valmistelu (rivitalot, kerrostalot, teollisuusrakennukset yms.).

Rakennusvalvontapäällikkö Ulla-Maija Upola
+358 40 191 6032

Rakennus- ja ympäristövaliokuntaa koskevat asiat

Rakennusvalvontasihteeri Sofia Uí Shúilleabháin, **ti ke ja to**
+358 40 191 4234

Viranhaltijapäätöksiä koskevat asiat, laskutusasiat

Rakennusvalvontasihteeri Satu Isaksson, **ti ke ja to**
yhteydenotot vain sähköpostilla

Rakennuslupien neuvonta

Lupasihteeri Paula Kling
+358 40 191 4367

Rakennuslupien vastaanotto

Lupa-assistentti Tarja Wahlström
+358 40 186 5468

Rakennuslupa

*Lupa-arkkitehdit ovat parhaiten tavoitettavissa sähköpostitse tai puhelimitse **maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 10-11.***

Asemakaava-alueet ja saaristo

Lupa-arkkitehti Tytti Mäntyoja
+358 40 191 4236

Lupa-arkkitehti Eeva Kilpiä

+358 40 502 5541

Haja-asutusalueet, teollisuushallit

Lupainsinööri Sami Nurme
+358 40 195 6845

Ympäristösihteeri ja -tarkastaja; Ympäristövalvoja Natalia Heikkilä

Parhaiten tavoitettavissa sähköpostitse tai puhelinaikana ma, ke ja pe klo 10-11 p. 040 481 1541

Lähteet

Hevostietokeskus, useiden eri kuntien ohjeistukset hevostenpidosta, Eläinsuojelulaki, Finlex-internetpalvelu, Hippos, Honkajoki, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Sipoon kunta, Ruokavirasto, Maa- ja Metsätalousministeriö.